

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

XXV. Atalanta, sive Lucrum.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

in animæ parte inferiore tanquam femore; atque animum pungit, & convellit, & deprimit; adeo ut Decreta, & Actiones ex ea impediuntur, & claudicent. Atque etiam postquam consensu & habitu confirmata est, & in actus erumpit, tamen apud *Proserpinam* ad tempus educatur: Id est, latebras quarit, atque clandestina est, & quasi subterranea, donec remotior pudoris, & metus frænâ; & coalitâ audaciâ, aut virtutis alicujus prætextum sumit, aut infamiam ipsam contemnit. Atque illud verissimum est, omnem affectum vehementiorem tanquam ambigui sexus esse. Habet enim impetum virilem, impotentiam autem muliebrem. Etiam illud præclare, Bacchum mortuum reviviscere. Videntur enim affectus quandoque sopiti, atque extincti, sed nulla fides habenda est eis, ne sepultis quidem; siquidem præbita materiâ, & occasione resurgunt. Atque de inventione vitis parabola prudens est: Omnis enim affectus ingeniosus & sagax est, ad investigandum fomites suos; Ante omnia autem, quæ hominibus innotuere, vinum ad perturbationes cujuscunque generis excitandas, & inflammandas potissimum est, & maximè efficax; atque est eis, instar fomitis communis. Elegantissimè autem ponitur affectus provinciarum: subjugator, & expeditionis infinitè susceptor. Nunquam enim partis acquiescit, sed appetitu infinito neque satiabili ad ulteriora tendit, & novis inhiat; Etiam Tigres apud affectus stabulant, & ad Currum jugantur; Postquam enim affectus aliquis Curulis esse cepit, non pedestris, & Victor rationis & Triumphator, in omnia quæ adversantur, aut se apponunt, crudelis est, & indomitus, & immitis. Facetum autem est, quod circa Currum subsultant illi Demones ridiculi. Omnis enim affectus progignit Motus in oculis & ore ipso & gestu indecoros, & inconditos, subsultorios & deformes, adeo ut qui sibi in aliquo affectu, veluti Ira, Insultatione, Amore, videatur magnificus, & tumidus, aliis tamen sit turpis & ridiculus. Conspectiuntur etiam in affectus Comitatu Musæ. Neque enim reperitur ullus ferè affectus, cui non blandiatur aliqua Doctrina. Hac enim in re ingeniorum indulgentia, Musarum Majestatem minuit, ut eum duces vitæ esse debeant, sint Affectuum pedissequæ. Atque in primis nobilis est illa Allegoria. *Bacchum* amores suos in eam effudisse, quæ ab alio relicta erat. Certissimum enim est, Affectum id petere, & ambire, quod experientia repudiavit. Atque norint omnes, qui affectibus suis fervientes, & indulgentes, pretium potiundi in immensum augent, sic honores appetant, sive Fortunas, sive Amores, sive gloriam, sive scientiam, sive alia quæcumque, se res relictas petere, & à compluribus, per omnia ferè sæcula post experimentum dimissas, & fastiditas. Neque Mystero caret, quod *Hædera Baccho* sacra fuerit. Hoc enim duplici modo convenit. Primum, quod hædera hyeme virescat, deinde, quod circa tot res, arbores, parietes, ædificia serpat, ac circumfundatur, ac se attollat. Quod ad primum enim attinet, omnis affectus per renitentiam & vetitum, & tanquam Antiperistasin (veluti per frigus brumæ hædera) virescit, & vigorem acquirit. Secundò, affectus prædomi-

nans, omnes humanas actiones, & omnia humana decreta tanquam hædera circumfunditur, atque illi se addit, & adjungit, & immisceet. Neque mirum est, si superstitiosius *Baccho* attribuantur, cum omnis ferè male sanus affectus in pravis religionibus, luxurietur: Aut si furores ab eo immiti putentur; cum omnis affectus, & ipse furor brevis sit, & si vehementius obsideat, & incumbat, in insaniam terminetur. Illud autem de *Pentheo*, & *Orpheo* Laceratis evidentem habet parabolam; Cum affectus prævalidus & inquisitioni curiosus, & admonitioni salutari, & libera, asperrimus, atque infensissimus sit. Postremò illa confusio personarum *Jovis* & *Bacchi*, ad parabolam rectè traduci potest; quandoquidem res gestæ nobiles & claræ, & merita insignia, & gloriosa, interdum à virtute, & recta ratione, & magnanimitate, interdum à latente affectu, & occulta cupiditate (utcunque famæ, & laudis celebritate efferantur) proveniant; ut non facile sit distinguere facta *Bacchi*, à factis *Jovis*.

XXV.

ATALANTA, SIVE LUCRUM.

ATalanta cum velocitate excelleret, de victoria Curfus cum *Hippomene* certamen inivit. Conditiones certaminis erant; victori *Hippomeni* Conjugium *Atalante*, Mors victo. Neque dubia victoria videbatur, cum *Atalante* insuperabilis in cursu præstantia multorum exitio insignita fuisset. Itaque *Hippomenes* ad dolos animum adjecit. Paravit autem tria Mala Aurea, eaque secum portavit. Res geri cepit; Præcurrit *Atalanta*; Ille cum se à tergo relictum cerne- ret, artis non immemor, ex Malis Aureis unum ante conspectum *Atalante* projecit; non rectè quidem, sed ex transverso, ut illum & moraretur, atque insuper de via deduceret; Illa cupiditate muliebri, & Mali pulchritudine illecta; omisso stadio post malum curruit; & ad illud tollendum se submitit. *Hippomenes* interim, spatium stadii non parvum contexit, eamque post se reliquit. Illa tamen rursus naturali pernicitate jacturam temporis retraxit, atque iterum enicuit; sed cum *Hippomenes* secundò & tertio hujusmodi moras ei injecisset, tandem victor astutus, non virtute evasit. Fabula videtur Allegoriam insignem proponere de Certamine Artis cum Natura. Ars enim per *Atalantam* significata, virtute propriâ, si nihil obstat, & impediatur, longè naturâ velocior est, & veluti Curfus citioris; & celerius ad Metam pervenit. Hoc enim in omnibus ferè effectus patet; Cernas fructus ex nucleis tardè, ex insitione celeriter provenire; Cernas lutum in generatione Lapidum tardè, in torrefactione Laterum citò durefcere; Etiam in Moralibus, dolorum oblivionem, & solatia diuturnitas temporis quasi ex beneficio naturæ inducit, Philosophia autem (quæ veluti ars videndi est) diem non expectat, sed præstat & repræsentat. Verum istam Artis prærogativam & vigorem infinito rerum humanarum detrimento, Mala Aurea retardant. Neque reperitur ex Scientiis, aut Artibus aliqua, quæ cursum suum verum & legitimum ad finem suum, aequam ad Metam constanter produxerit; Sed perpetuò Artes